

МОТИВАЦІЙНИЙ ЧИННИК В ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Щурко О. М.

кандидат політичних наук, доцент,

доцент кафедри гуманітарних наук

Національної академії сухопутних військ

імені гетьмана Петра Сагайдачного

м. Львів, Україна

Впровадження елементів дистанційного навчання у ВВНЗ є вимогою часу, яка обумовлена потребами підвищення рівня знань та зростання кількості компетентностей, необхідних військовослужбовцям для виконання завдань за призначенням, що виникають у ХХІ столітті в умовах сучасних гібридних загроз національній безпеці держави. Система підготовки військових фахівців перебуває в умовах трансформаційних процесів, які викликані задекларованим Україною курсом на Євроатлантичну інтеграцію та приведення усіх складових сектору безпеки та оборони до стандартів НАТО. Загалом, варт зазначити, що реформування зазнає уся система освіти в державі, щоб відповідати потребам сьогодення, для зепечення якісного практично-спрямованого вишколу працівників усіх галузей та надання знань та вмій, які є затребуваними на світовому ринку праці.

Відповідн до керівних документів, що регулюють питання реформування вищої військової освіти та впровадження дистанційного навчання у Збройних Силах України, дистанційний навчальний процес у ВВНЗ організують та здійснюють...під час проведення окремих занять, вивчення окремих дисциплін (тем) блоків дисциплін [1]. Зокрема, у Національній академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, для слухачів курсів заочної форми, запроваджується змішане навчання з елементами он-лайн занять. Ефективність такої практики стала особлив актуальною та виявила свої позитивні сторони в умовах світової пандемії поширення коронавірусної хвороби COVID-19. Слухачі отримали доступо до навчальних матеріалів он-лайн, змогли переглядати подані лекційні заняття з особистих мобільних пристроїв, ознайомитись із літературою, словником та презентаціями перебуваючи у міжзборовий періодо за місцем служби. Це уможливил підвищити ефективність засвоєння матеріалу, економити час та повторн переглядати заняття, щоб закріпити одержані дані та обговорювати цікаві моменти в чаті з викладачем. ЩО відповідає основним принципам дистанційного

навчання військових фахівців: гнучкість, модульність, паралельність, економічність, технологічність тощо.

Порядо з позитивними моментами, слід виокремити і проблемні питання, що виникали в процесі навчання, а саме: недостатня якість та швидкість мережі Інтернет зв'язку (повна його відсутність) для проведення занять у форматі он-лайн конференції, узгодження часу та звільнення від службових обов'язків у визначену розкладом занять годину, низький рівень особистісної мотивації слухачів до навчання.

На нашу думку, саме мотиваційний чинник відіграє основну роль у процесі реалізації системи дистанційного навчання у ЗСУ. Ця проблема частков об'єктивн обумовлена стереотипами, що є залишками «совкової свідомості», які впливали впродовж навчання у системі початкової та середньої освіти слухачів (курсантів), і, продовжують значною мірою формувати нечітку картину конкурентного середовища Серед військовослужбовців. Нерозуміння необхідності задоволення передовсім екзистенційних потреб, постійного особистісного зростання та саморозвитку, «самонавчання впродовж життя», розвитку інтелектуальних здібностей, нуття нових знань та вмінь, як необхідного базису для кар'єрного зростання, одержання чергових військових звань, посадо та додаткових фінансових нарахувань, стає значною перешкодою для формування високопрофесійного військового середовища, та, особливо, задоволення нагальної вимоги творення новітньої військової еліти – офіцерського корпусу.

Позитивним кроком є практика запровадження системи рейтингів, що існує в арміях країн членів НАТО, яка дозволяє випускнику з вищим балом та відзнаками за успіхи у навчанні обирати престижне місце служби. Вагомим елементом у цьому контексті виступає додатковий мотиваційний елемент – сертифікат про нуття нових знань та компетентностей, не лише здобутих в процесі вивчення основних тактико-спеціальних дисциплін, а й курсів, що розміщені у вільному доступі на платформах та сервісах для дистанційного навчання (Coursera, Prometheus).

Частков можна підвищити мотивацію курсантів (слухачів) в процесах запровадження змішаного чи елементів дистанційного навчання в систему вищої військової освіти через особистий прикладо військового чи цивільного викладача. На платформах для дистанційного навчання викладач може розміщувати не лише матеріали, що є обов'язковими для вивчення, але й наповнювати додатковим контентом[2] (фото, ілюстраціями, віде матеріалом, цитатами та уривками з новітньої літератури, як наукової, так і науково-популярної), щоб зацікавити, тих, хто навчається. Окрім тог для окремих видів занять варт використувувати новітні методи, сервіси та платформи навчання, методики та моделі змішаного навчання, максимальн користуватися потенціалом

Центрального репозиторію веб-ресурсів дистанційного навчання системи ДН ЗСУ, як для навчання курсантів, так і проходження курсів НППО для підвищення кваліфікації, тощо. Запроваджувати на он-лайн курсі систему накопичення балів, як основних, так і додаткових (курсант одержуватиме їх за особисту ініціативність, креативність, виявлені при підготовці до ПЗ чи ГЗ), які будуть визначати допуск до складання підсумкового контролю за дисципліну. Ввести систему тестових завдань, кількість та складність яких буде варіюватися у відповідь на активність слухача (курсанта). Залучати курсантів з високими балами як співдоповідачів, надавати доступ до модерації («стоп-контролю») заняття, призначати кураторами «окремих кімнат» у елементі Big Blue Button, тощо.

Підвищення рівня мотивації учасників навчального процесу, як НПП, так і курсантів (слухачів) – запорука здійснення ефективної реформи військової освіти. На нашу думку, вирішити цю проблему можна лише комплексно, поєднавши зусилля та повноваження державних органів, залучення висококласних технічних спеціалістів, науковців, впровадження новітніх технологій як змішаного, так і дистанційного навчання, достатнього фінансування матеріально-технічного зезпечення занять, достойної заробітної плати та виплат за контрактом. Очевидними є проблеми залучення значних матеріальних й кадрових ресурсів та якісне нормативно-правове зезпечення. Зрозуміло, що цей процес буде тривалим в часі, але, не слід зувати про його обов'язкову складову – безперервність, результативність та поступальність реформування всієї системи освіти в Україні на основі найкращого світового досвіду.

Література:

1. Наказ Міністерства оборони України № 744 від 21.12.2015 року «Про затвердження концепції дистанційного навчання у Збройних силах України». URL: <http://adl.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2017/12/ovt-distan-navch.pdf>. (дата звернення: 02.11.2021)
2. Використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі: методичні рекомендації. Київ : НУОУ, ім. Івана Черняховського, 2020. 41 с.